

De Principaal vzw Activiteitenverslag 2022

Dit jaar proberen we van het activiteitenverslag eens geen saaie opsomming te maken. We doen het à la Hemingway, Jack London, Ariosto en Nietzsche. We scherpen onze pennen en doen op bloemrijke wijze kond van alle activiteiten die De Principaal in 2022 organiseerde of waaraan we onze medewerking verleenden.

Zondag 2 januari, nieuwjaarsconcert (Sint-Stefanuskerk, Gent)

We startten het nieuwe jaar helaas met een valse noot. Het geplande nieuwjaarsconcert met organist **Miguel Ripoll** uit Madrid kon jammer genoeg niet doorgaan vanwege de coronamaatregelen. Op zondag 8 januari 2023 kon het publiek met een jaartje uitstel alsnog genieten van een optreden van deze Spaanse musicoloog-organist, die gespecialiseerd is in de muziek van Cabanilles.

Zondag 6 februari, infodag Kramer-orgel (O.L.V. Middelaeskerk, Hijfte)

Op een dag dat storm het land teisterde, trotseerde uw verslaggever weer en wind om de Maria Middelaeskerk van Hijfte te bereiken. Wat er in deze deelgemeente van Lochristi te beleven viel, was de moeite echter meer dan waard. Een honderdtal geïnteresseerden (parochianen, orgelliefhebbers, muzikanten, ...) namen ondanks de barre weersomstandigheden deel aan deze informatiesessie over het Kramer-orgel.

Pastoor **Chris Simoens** verwelkomde iedereen en kaderde het project in de schaalvergroting van de parochie. In de vorm van een interview, geleid door de jonge muzikanten **Nathalie Van Meirvenne** (fluit) en **Mare Dielissen** (orgel), werd aan enkele leden van de werkgroep gevraagd meer uitleg te geven over de noodzaak van een nieuw orgel voor de O.L.V. Middelaeskerk, de plaats ervan in de liturgie, de plannen voor de inschakeling in concertcircuits, de mogelijkheden voor muziekscholen en studenten, en uiteraard over het financiële luik. Heemkundig expert **Bert Vervae**t had het over de geschiedenis van Hijfte, de heilige Bavo en het verhaal van Reinaert de Vos. Het geheel werd opgeluisterd met orgelmuziek (**Paul De Maeyer** en **Urbain De Wilde**) aangevuld met dwarsfluit (Nathalie Van Meirvenne) en zang (**Paul Claus**). Paul De Maeyer, Mare Dielissen en Nathalie Van Meirvenne verrasten het publiek met een evocatie van het Reinaert-verhaal aangevuld met pittige orgel improvisaties.

Zondag 6 maart, orgelrecital (Sint-Stefanuskerk, Gent)

De titularis-organist van de Gentse Sint-Baafskathedraal, **Nicolas De Troyer**, bracht een gesmaakt recital op het Forrest-orgel in de Sint-Stefanuskerk. Er weerklonk muziek van Johann Christian Kittel, Alexandre Boëly, César Franck (wiens geboortejaar in 2022 herdacht werd), Eugène Gigout, Joseph Jongen en Felix Mendelssohn-Bartholdy.

Paasmaandag 18 april, orgelexcursie (Scheldeland)

Eindelijk konden we er na de coronamiserie weer op uit trekken met de Nostalbus. Rond de middag vertrok de Nostalbus aan de P+R Oostakker en voerde ons allereerst naar Zele, waar **Paul Carteus** ons in de Sint-Ludgeruskerk vergastte op werken van Jan Pieterszoon Sweelinck en Louis Nicolas Clérambault. Daarna konden liefhebbers het uit 1781 daterende orgel (Lambert-Benoit Van Peteghem) op de tribune bekijken met deskundige toelichting, zoals de Principaal-traditie het voorschrijft. De volgende rit bracht ons naar de Sint-Martinuskerk van Massemen. **Paul De Maeyer** verwende onze oren met een selectie vroege barokmuziek op het Pieter I Van Peteghem-orgel, dat van 1738 dateert. We hoorden composities van Orlando Gibbons, Jehan Titelouze, Francisco Correa de Arauxo, Johann Kaspar Kerll en een anonieme Spaanse componist. Vervolgens zetten we koers naar de Sint-Gertrudiskerk in Wetteren, waar **Urbain De Wilde** op het in 1895 gebouwde Schyven-orgel een reis door de muziekliteratuur presenteerde met composities van Johann Sebastian Bach, Louis Vierne en Marcel Paponaud. Letterlijk alle registers werden opengetrokken. Toen was het tijd om even op adem te komen bij een stukje appeltaart met roomijs en koffie of thee. Voordat we ons weer op weg begaven, gaf een jonge begeleider van Nostalbus nog een beschrijving van het gebruikte transportvehikel. De laatste bestemming was het prachtig gerestaureerde Vereecken-orgel (1890) van de O.L.V.-

Hemelvaartkerk van Overmere, dat werd bespeeld door **Lieve Van de Rostyne**. Zij ging in duet met saxofonist **Andy Dhondt**. Deze twee virtuozen brachten een verbluffend programma origineel en bewerkt materiaal uit de twintigste en eenentwintigste eeuw. Er weerklonken werken van Anders Habsberg, Kris De Baerdemacker, Johannes Ockeghem (in een bewerking van Raaf Hekkema), Jef Neve, Hans-André Stamm en Nils Lindberg. De beleving was enorm: het subtiele samenspel van de saxofoon(s) en het rijke registerpalet van het orgel lieten het publiek genieten.

Zondag 1 mei, herdenkingsconcert Roland Van Liefferinge (Sint-Stefanuskerk, Gent)

Op 1 mei herdachten we het heengaan van de gewaardeerde vicevoorzitter van De Principaal, Roland Van Liefferinge. Hij was een goede muzikant, vriend van ieder van ons en de man achter de orgelexcursies van De Principaal. **Paul De Maeyer** bracht in de Gentse Sint-Stefanuskerk hulde aan deze bijzondere man, die jarenlang voor de vereniging actief was, zelfs tot kort voor zijn overlijden, in duo met zijn echtgenote Gertje. Familie en vrienden waren massaal aanwezig in de kerk en genoten van een gevarieerd programma op de drie orgels. Op het Van Vulpen-orgel bracht Paul een geïmproviseerde intro in middeleeuwse stijl, gevolgd door een fantasia in a van Orlando Gibbons. Het derde werk op dit instrument was een compositie van Antonio de Cabezón. Daarna speelde Paul op het Flentrop-orgel het Pièce d'Orgue in G van Johann Sebastian Bach. Tot slot liet hij op het magistrale Forrest-orgel het Pièce Héroïque van César Franck weerklinken. Hierop volgde een symfonische danssuite rond oude Vlaamse meeliederden. Roland Van Liefferinge was als begenadigd organist een veelgevraagd begeleider op repetities en concerten, en koesterde een warm hart voor de Vlaamse muziek en de volksliederen in het bijzonder. Paul schreef bij dit in memoriam mooie bindteksten, voorgelezen door **Marc Van Campenhout**.

Pinksterweekend 3-6 juni, happening Spelen met vleugels (O.L.V. Middelaeskerk, Hijfte)

De Principaal zette mee de schouders onder deze happening, die werd opgezet om een steentje bij te dragen aan de aankoop van het nieuwe orgel in Hijfte. Op vrijdagavond ging de vierdaagse van start

met een Bach-recital, gespeeld door de blinde organist **Maarten Verbiest**, die ook al op andere manifestaties zeer geapprecieerde concerten ten gehore bracht. Op zaterdagmiddag gaf **Paul De Maeyer** een workshop intuïtief pianospelen voor niet-muzikanten. Een twaalftal cursisten werden ondergedompeld in de wondere wereld van de toetseninstrumenten. Ze maakten kennis met minder gebruikelijke speelwijzen zoals geprepareerde instrumenten, aleatorisch musiceren en zelf componeren met andere schriftuur dan het pure notenbeeld. Om 22 u speelden **Aryna Tsylianok** (Wit-Rusland), **Gillis Sacré** en **Charlotte Asberg** (Nederland) een nocturne op de historische August Förster-vleugel. Charlotte begeleidde zichzelf ook in een aria van G.F. Händel. Op zondag 5 juni om 10.30 u verzorgde **Urbain De Wilde**, orgeltitularis in Hijfte, de pinksterviering. Om 14 u bracht musicologe **Kristien Heirman** een zeer gesmaakte 'Geschiedenis van de Klaviermuziek. Hierbij werden de historische instrumenten die in de kerk opgesteld stonden vakkundig gedemonstreerd. Er werden ook klavieren te koop aangeboden om de orgelkas te spekken. Om 17 u verzorgden **Paul Ascoop** en **Wim De Moor** de Orgelverspers. Op maandag 6 juni in de namiddag brachten bariton **Paul Claus** en pianiste **Ellen Lampo** liederen van Emiel Hullebroeck. Na dit slotconcert volgde nog een receptie.

Zondag 5 juni 2022, orgelrecital (Sint-Stefanuskerk, Gent)

Lodewijk Mispelon (°1991) studeert dit jaar af als meester in de orgelkunst in de klas van Paul De Maeyer aan het Gentse conservatorium. Hij vergastte het publiek op muziek van Johann Sebastian Bach en Charles-Marie Widor. Op het Flentrop-orgel speelde hij de Prelude en Fuga BW 544. Op het Forrest-orgel liet hij de magistrale 'Symphonie pour orgue no. 5' horen. Dit aartsmoeilijke werk, met de overbekende Toccata, leverde hem een staande ovatie op.

Zondag 12 juni, orgelrecital (Sint-Annakerk, Bottelare)

Het Blank-orgel dat vorig jaar door Orgelbouw Reil (NL) in de Sint-Annakerk van Bottelare geplaatst werd, leent zich uitstekend tot het brengen van barokmuziek, maar ook modern werk klinkt er fantastisch op. Het publiek kreeg van orgeltitularis Herman De Mil tekst en uitleg over het hoe en waarom van deze aankoop. Organiste **Katrien Mannaert**, titularis van onder andere de O.L.V.-kerk in Sint-Niklaas en de Sint-Eligiuskerk in Nieuwkerken-Waas, lichtte het programma toe en bracht vervolgens werk van Johann Sebastian Bach, Georg Boehm, Hans-André Stamm, Philip Glass en Luc De Winter.

Zondag 3 juli, orgel en sax (Sint-Annakerk, Bottelare)

Paul De Maeyer en zes knappe saxofonisten onder leiding van **Stef Verpraet** gingen in dialoog. Ze brachten werk van César Franck, wiens geboortjaar in 2022 gevierd werd, en Felix Mendelssohn-Barholdy.

Gentse Feesten (Sint-Stefanuskerk, Gent)

Op de openingsdag, 15 juli, gaven **Paul De Maeyer** en **Maarten Verbiest** een orgelrecital. Op 20 juli werd er een heuse nocturne gehouden. Het publiek kon genieten van vier opeenvolgende concerten met **Stan Van Rompaey**, **Salomé Gamot** (F), **Tamara Rosselet** en **Jan Van Landeghem** aan het orgel

en **Jenny Spanoghe** op viool en altviool. Zij brachten werk van onder andere César Franck en Johann Sebastian Bach.

Zondag 17 juli, Balegem op handen en voeten (Sint-Martinuskerk, Balegem)

Mare Dielissen zet zich in om het prachtige Delmotte-orgel (1879) van de ondergang te redden. Vorig jaar leidde dit tot het idee om een evenementendag te organiseren. Paul De Maeyer bracht mee één en ander in beweging en die formule bleek voor herhaling vatbaar. Op 17 juli vond de tweede editie plaats van 'Balegem op handen en voeten'. Om 14 u speelde een koperkwintet van de **Harmonie Oosterzele**. Om 14.30 u bracht **Ingrid Buyl** orgelwerk van onder andere César Franck. Vervolgens speelde **Maarten Verbiest** werk van Johann Sebastian Bach. Om 16 u was het de beurt aan **Joachim David**, die orgelwerk van Mendelssohn en Vierne bracht. Daarna liet **Lodewijk Mispelon** de 5e orgelsymfonie van CH. M. Widor weerklinken. **Mare Dielissen** speelde composities van Johann Sebastian Bach en Eugène Gigout. Om 18 u werd er een pauze ingelast om de installatie op te stellen voor de slotproductie. **François Leroux**, cello (Zuid-Afrika), en **Paul De Maeyer**, orgel, brachten een dubbelimprovisatie met als titel 'Kraanvogels bij maanlicht'. Het publiek kon doorlopend een kleine tentoonstelling over orgelbouw bezoeken. Er was ook een bar om de dorst te lessen en zoetigheden te smullen. De opbrengsten van de concerten en de catering kwamen ten goede aan het onderhoud van het orgel van Balegem. De partners voor dit evenement waren Nijssse Orgelbouw, orgelkring De Principaal vzw, Harmonie Oosterzele, Tom Uytterhagen (diaken te Balegem) en Pieter Vermassen.

15 en 19 augustus, docentenconcerten zomercursus strekkingen in de laat-barokke en romantische orgelkunst van de Lage Landen (Sint-Annakerk, Bottelare)

Op het Blank-orgel in Bottelare werd een zomercursus georganiseerd onder leiding van **Paul De Maeyer** en **Benjamin Steens**, titularis van het Cattiaux-orgel in de basiliek van Reims. Beide organisten verzorgden een docentenconcert.

Donderdagen van september, internationaal orgelfestival (Sint-Stefanuskerk, Gent)

Dit jaar stond het orgelfestival in het teken van César Franck, die in 1822 het levenslicht zag. Deze Belgische componist en organist werd geboren in Luik en maakte furore in Parijs, de place to be voor de ontwikkeling van het muziekleven in de 19de eeuw. Hij werd orgelleraar aan het conservatorium in de lichtstad. Zijn composities vertonen een eigen stijl, vol harmonische vernieuwingen. Redenen te over om een festival te wijden aan de 'père angélique' op een van de mooiste romantische orgels van België. De muziek werd vertolkt door een schare exquise organisten met een groot talent voor het romantische repertoire:

1 september **Lidia Ksiazkiewicz** (Polen)

8 september **Jean-Baptiste Monnot** (Frankrijk)

15 september **Olivier Pénin** (Frankrijk)

22 september **Jan Hage** (Nederland)

29 september **Ignace Michiels** (België)

4 september, orgelrecital (Sint-Annakerk, Bottelare)

François Ménissier, professor orgel aan het regionaal conservatorium van Rouen en titularis-organist van het grote Clicquot-orgel van de kerk Nicolas-des-Champs in Parijs, vergastte ons op werk van Frescobaldi, Phillips, Byrd, Scheidemann, Praetorius, Buxtehude en Bach. Ménissier is sedert 1998 lid van de nationale beschermingscommissie voor het erfgoed en de architectuur van het Franse ministerie van Cultuur. Daarnaast werkt hij als stadsadviseur voor de orgels van de stad Rouen, die over een zeer belangrijk orgelpatrimonium beschikt.

9 oktober, orgelexcursie (kust)

Tijdens deze excursie, uiteraard met de vertrouwde Nostalbus, trokken we naar de kust. Goedgemutst vertrok het gezelschap naar de eerste bestemming, Stene, maar de reis verliep niet vlekkeloos. Op de autostrade kreeg de bus een klapband vlakbij de afrit Aalter. Op een matig tempo haalde de bus toch nog de afrit en werd er een vervangbus gevraagd, wat een uurtje oponthoud betekende. Het bestuur bood de gestrande reizigers een verfrissing aan. Daarna konden we de reis verderzetten en in Stene, Oostende, Oostkamp en Tielt mochten we genieten van virtueuze vertolkingen door **Robert Hostyn**, **Peter Ledaine**, **Jan Huylebroeck** en **Mithra Van Eenhooge**.

28 oktober, orgel en orkest (Sint-Annakerk, Bottelare)

Stefaan Schampheler en **Aryna Tsylianok** brachten op het Blank-orgel drie orgelconcerti van Georg Friedrich Händel, met het **orkest van De Kunstbrug** onder leiding van **Philip Sierens**. Er stonden ook werken van Johann Sebastian Bach op het programma.

6 november, orgel en trompet (Sint-Stefanuskerk, Gent)

De combinatie orgel en trompet is een beproefde formule voor muzikaal genot. **Manu Mellaerts** is een van de bekendste trompetvirtuozen van ons land. Samen met **Tom Hoornaert** uit Tielt vormt hij een vast duo dat zich toelegt op werken voor deze geweldige combinatie. Hoornaert mocht enkele jaren geleden een symfonisch orgel in zijn kerk verwelkomen. De komst van dit instrument heeft gezorgd voor een muzikale boost van formaat, met een grote ontwikkeling tot gevolg. Het duo bracht een gevarieerd programma, met muziek van Henry Purcell, Johann Sebastian Bach, Tomaso Albinoni, Johann Wilhelm Hertel, Alfred Hollins, Luk Callens, Mons Leidvin Takle en Georg Philipp Telemann.

4 december, orgel en cello (Sint-Stefanus-kerk, Gent)

Koen Maris, een begenadigd organist uit het noorden van Antwerpen, speelt in duo met **Mattijs Louwye**. Deze laatste is cellist én organist, wat de veelkleurigheid van hun concerten uiteraard ten goede komt. Op het programma stonden soli voor orgel en cello, en kamermuziek voor orgelduo.

10 december, orgel en koor (Sint-Stefanuskerk, Gent)

Dit verjaardagsconcert voor César Franck was een prachtige afsluiter van ons seizoen. Bariton **Paul Claus**, het **koor Tolle Lege** onder leiding van **Dirk Steyaert** en **Paul De Maeyer** aan het orgel brachten een gevarieerd programma. De bindteksten van de hand van Paul werden gebracht door **Marc Van Campenhout**.

